

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	6
1. Wrocław miastem promocji zdrowia.....	14
1.1. Promocja zdrowia – definicje, podstawowe zasady i metody działań	15
1.1.1. Definicje i podstawowe zasady promocji zdrowia	16
1.1.2. Koncepcje i metody działań w promocji zdrowia.....	17
1.2. Profilaktyka – poziomy i sposoby interpretacji.....	18
1.3. Profilaktyka a promocja zdrowia.....	21
1.4. Polityka Urzędu Miejskiego Wrocławia na rzecz profilaktyki i promocji zdrowia w środowisku wielkomiejskim.....	21
1.4.1. Wrocławski Program Szkół Promujących Zdrowie	23
1.4.2. Program „Moje osiedle – forum jakości życia” – integracja działań lokalnych społeczności na rzecz dzieci i młodzieży	25
2. Program „Trener Osiedlowy” – założenia i podstawy teoretyczne	27
2.1. Geneza programu	27
2.2. Cele, zadania i koszty programu	28
2.3. Trener osiedlowy – jego zadania i obowiązki.....	29
2.4. Teoretyczne podstawy programu „Trener Osiedlowy”	32
2.4.1. Strategie alternatyw	33
2.4.2. Strategia przemian w społeczności lokalnej (podejście „siedliskowe”).....	38
2.4.3. Strategia działań środowiskowych	40
2.4.4. Praca z mentorami.....	40
3. Metodologia badań ewaluacyjnych programu „Trener Osiedlowy”	41
3.1. Cele badań i podstawowe pytania ewaluacyjne.....	43
3.2. Główne kryteria i wskaźniki.....	44
3.3. Metody i narzędzia badawcze	48
3.4. Organizacja badań	50
3.5. Materiał.....	52
3.6. Metody opracowania materiału	52
4. Wyniki badań ewaluacyjnych programu „Trener Osiedlowy”	55
4.1. Analiza redukcji zachowań patologicznych w poszczególnych rejonach Wrocławia na podstawie danych za lata 2003–2011	55
4.1.1. Charakterystyka patologii nieletnich w poszczególnych osiedlach Wrocławia w latach 2003–2008.....	55
4.1.2. Charakterystyka patologii nieletnich w poszczególnych dzielnicach Wrocławia w latach 2009–2011	63
4.1.3. Odpowiedzi na pierwsze pytanie badawcze	64
4.2. Analiza realizacji programu na podstawie danych (2006–2014) rejestrowanych przez uczestników zajęć	65

4.2.1. Uczestnicy programu „Trener Osiedlowy”	66
4.2.2. Porównanie danych rejestrowanych przez uczestników programu w zależności od etapu badań oraz fazy sezonu prac trenera osiedlowego (początkowej i zaawansowanej)	67
4.2.2.1. Wiek aktywnych uczestników programu	67
4.2.2.2. Systematyczność udziału w programie	69
4.2.2.3. Motywy uczestnictwa w programie	69
4.2.2.4. Źródło informacji o programie	70
4.2.2.5. Oczekiwania uczestników w odniesieniu do zajęć	71
4.2.2.6. Stopień zadowolenia z zajęć	72
4.2.3. Odpowiedzi na drugie pytanie badawcze w odniesieniu do uczestników programu	73
4.3. Analiza realizacji programu na podstawie danych (2006–2014) rejestrowanych przez trenerów i niezależnych obserwatorów	75
4.3.1. Porównanie danych rejestrowanych przez trenerów osiedlowych w zależności od etapu badań oraz fazy prac trenera osiedlowego (początkowej i zaawansowanej)	75
4.3.1.1. Liczba aktywnych uczestników programu na początku zajęć	75
4.3.1.2. Liczba aktywnych uczestników programu na końcu zajęć	76
4.3.1.3. Liczba biernych uczestników programu	77
4.3.1.4. Wiek aktywnych uczestników programu	77
4.3.1.5. Efektywność zajęć pod względem poziomu aktywności ruchowej	78
4.3.1.6. Zachowanie warunków bezpieczeństwa w czasie zajęć	79
4.3.1.7. Warunki pogodowe podczas zajęć	80
4.3.1.8. Pomoc w organizacji zajęć ze strony lokalnej społeczności	81
4.3.1.9. Atmosfera zajęć	82
4.3.1.10. Ocena siebie jako organizatora zajęć	83
4.3.1.11. Rodzaj dominującej aktywności ruchowej	83
4.3.1.12. Liczba stałych uczestników programu	84
4.3.1.13. Stopień oczekiwania na zajęcia	84
4.3.2. Porównanie danych rejestrowanych przez niezależnych obserwatorów w zależności od etapu badań, części zajęć (początek, połowa, koniec) oraz fazy sezonu prac trenera osiedlowego (początkowej i zaawansowanej)	86
4.3.2.1. Liczba aktywnych uczestników programu	86
4.3.2.2. Liczba biernych uczestników programu	87
4.3.2.3. Wiek aktywnych uczestników programu	89
4.3.2.4. Ukierunkowanie aktywności ruchowej	91
4.3.2.5. Rodzaj dominującej aktywności ruchowej	92
4.3.2.6. Efektywność prowadzącego w kierunku integracji grupy	94

4.3.2.7. Sprzęt sportowy i pomocniczy używany podczas zajęć	95
4.3.2.8. Sprawność organizacyjna prowadzącego	97
4.3.2.9. Warunki pogodowe podczas zajęć	99
4.3.2.10. Warunki ludzkie	101
4.3.2.11. Atmosfera zajęć	102
4.3.3. Porównanie danych rejestrowanych przez trenerów osiedlowych i niezależnych obserwatorów w zależności od etapu badań oraz fazy sezonu prac trenera osiedlowego	103
4.3.3.1. Liczba aktywnych uczestników programu na początku zajęć	103
4.3.3.2. Liczba aktywnych uczestników programu na końcu zajęć	104
4.3.3.3. Liczba biernych uczestników programu	105
4.3.3.4. Wiek aktywnych uczestników programu	106
4.3.3.5. Warunki pogodowe podczas zajęć	107
4.3.3.6. Atmosfera zajęć	108
4.3.3.7. Rodzaj dominującej aktywności ruchowej	109
4.3.3.8. Ocena siebie jako organizatora zajęć/sprawność organizacyjna prowadzącego	110
4.3.4. Odpowiedzi na drugie pytanie badawcze w odniesieniu do trenerów i obserwatorów programu	110
4.4. Działania uzupełniające	111
4.4.1. Warsztaty dla trenerów osiedlowych	112
4.4.2. Program „Trener Osiedlowy” a opinie przedstawicieli rad osiedlowych	112
5. Sport na rzecz profilaktyki zachowań patologicznych wśród dzieci i młodzieży aglomeracji miejskich – autorska propozycja „Wieloczynnikowego modelu środowiskowego – Sport 2014”	114
6. Dyskusja	121
7. Wnioski i rekomendacje	128
7.1. Wnioski	128
7.2. Rekomendacje	129
Aneks	130
1. Arkusze wykorzystane w badaniach	130
2. Tabele	136
Bibliografia	253
Wykaz rycin i tabel	272
Summary	283